

Sygnatura akt: V GC 743/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 10 listopada 2021 r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w V Wydziale Gospodarczym w składzie:

Przewodniczący: sędzia Magdalena Berczyńska – Bruś

Protokolant Magdalena Grzesiak

po rozpoznaniu w dniu 10 listopada 2021 r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.

przeciwko H. L.

o zapłatę

1. **oddala powództwo,**

2. zasądza od powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. na rzecz pozwanej H. L. kwotę 1817,00 zł (jeden tysiąc osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

sędzia Magdalena Berczyńska-Bruś

Sygn. akt V GC 743/21

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. pozwem z dnia 30 czerwca 2021r. wniósł o zasądzenie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym od pozwanej H. L. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą (...) H. L. w K. kwoty 1.107 euro oraz 182,62 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od kwoty 1.107 euro od dnia 5 maja 2021r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że strony prowadzą działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług spedycyjnych i transportowych. W ramach prowadzonej działalności gospodarczej powód zawarł z pozwanym umowę przewozu towaru. Powód wywiązał się ze swojego zobowiązania, wykonując usługi transportowe zgodnie z umową z pozwanym. Odbiorca odebrał towar. Potwierdzenie tego faktu stanowią dokumenty sporządzone w trakcie wykonywania usług. Tytułem wykonanych usług powód wystawił jedną fakturę VAT (...) na kwotę 1.107 euro brutto. Pomimo upływu terminu płatności wskazanego w fakturze VAT, zapłata kwoty wynikającej z faktury nie nastąpiła. Powód dwukrotnie wzywał mailowo pozwanego do dobrowolnej zapłaty należności – w dniu 7 maja 2021r. i w dniu 18 czerwca 2021r. Pozwana do dnia dzisiejszego nie uregulowała zobowiązania. W związku z opóźnieniem ze spełnieniem świadczenia wynikającego z umowy zwartej przez strony, powód na podstawie art. 10 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 2013r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych, nabył uprawnienie do rekompensaty za koszty odzyskiwania należności w wysokości kwoty 182,61 zł.

Do pozwu załączono zlecenie transportowe nr (...), dokument CMR, fakturę VAT i wezwanie do zapłaty.

W dniu 5 lipca 2021r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Kaliszu wydała nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, sygn. akt V GNc 1811/21, zgodnie z żądaniem pozwu.

Nakaz zapłaty stracił moc w wyniku wniesienia przez pełnomocnika pozwanej w ustawowym terminie sprzeciwu od nakazu zapłaty, którym zaskarżyła go w całości i wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

Pozwana zarzuciła brak podstaw do wytoczenia powództwa ze względu na pominięcie przez powoda dokonanego przez pozwaną obciążenia notą księgową nr (...)H 1/3/2021 z dnia 8 marca 2021r. z tytułu szkody, jaką poniosła na w wyniku nienależytego wykonania umowy przez powoda, przenoszącej wysokość dochodzonej przez powoda kwoty objętej niniejszym postępowaniem i wygaśnięcia roszczenia powoda na skutek dokonanego potrącenia, brak wykazania zasadności i wysokości roszczenia. Ponadto, na wypadek nieuznania zasadności wskazanych argumentów pozwanej, z ostrożności procesowej pełnomocnik pozwanej na podstawie art. 203¹ k.p.c. podniosła zarzut potrącenia z należności powoda objętych niniejszym pozwem wierzytelności pozwanej co do kwoty 1.107 euro z kwoty 3.600 euro z tytułu kary umownej naliczonej za nienależyte wykonanie umowy łączącej strony, stanowiącej przedmiot postępowania.

W uzasadnieniu sprzeciwu wskazano, że pozwana zawarła z (...) S., a następnie zleciła dalej powodowi, zleceniem nr (...) z dnia 4 lutego 2021r. przewóz towaru na trasie międzynarodowej z W. do Niemiec. Powódka swoje zobowiązanie wykonała nienależycie, podstawiając pod załadunek niesprawne auto, które zepsuło się na trasie. P. nie podał numerów telefonów do kierowców dokonujących przewozu i nie poinformował niezwłocznie o problemach z transportem. Terminowy przewóz ładunku był bardzo istotny albowiem czekało na jego rozładunku wielu pracowników, którzy mieli montować przedmiot ładunku. Tymczasem ładunek dotarł z 48 – godzinnym opóźnieniem dopiero w dniu 11 lutego 2021r. Pracownicy czekali dwa dni za przedmiotem ładunku, nie mogąc wykonywać swej pracy i powodując opóźnienie w robotach. Firma ta obciążyła kwotą 3.600 euro włoskiego kontrahenta B. S., który następnie obciążył firmę (...) w/w kwotą, a ta firma pozwaną. Pozwana dokonała zapłaty tej kwoty. Powstanie przedmiotowej szkody ewidentnie wynika z zaniedbań i nienależytego działania oraz nienależytego wykonania umowy przez powoda. Pozwana na skutek tego obciążyła powoda notą księgową nr (...)H 1/3/2021 z dnia 8 marca 2021r. na kwotę 3.600 euro, którą powód przyjął bez zastrzeżeń, a następnie dokonała kompensaty wzajemnych należności stron wynikających z przedmiotowego zlecenia - kompensata nr 6/7/2021 z dnia 16.07.2021r., doręczona powodowi w dniu 20 lipca 2021r.

Do sprzeciwu załączono zlecenie (...) z 4 lutego 2021r. dla pozwanej, korespondencję stron na komunikatorze (...) i na telefonie, korespondencję pozwanej z przedstawicielem zleceniodawcy, reklamację pozwanej do zlecenia (...) z 8.02.2021r., obciążenia karami, wezwanie do zapłaty, kompensatę.

W piśmie z dnia 20 września 2021r. pełnomocnik powoda podtrzymał żądania pozwu i podniósł, że samo opóźnienie w dostawie w świetle Konwencji CMR nie wywołuje żadnych negatywnych konsekwencji dla przewoźnika. Pozwana nigdy nie przedstawiła powodowi dokumentacji klienta, przesłała wyłącznie lakoniczną reklamację oraz notę obciążeniową. Pozwana została niezwłocznie powiadomiona o awarii auta. Warunki panujące na drodze – śnieżyca, zamknięta granica z uwagi na warunki atmosferyczne nie pozwalały na szybką organizację transportu zastępczego. Nie było możliwości przeładunku ręcznego, gdyż towar był zbyt ciężki. Towar organizował naprawę samochodu, który ostatecznie dojechał do miejsca załadunku i rozładował towar. Podczas odbioru towaru nikt nie wnosił żadnych uwag co do terminowości wykonania przewozu. Pozwany przyjmując rzekome obciążenie od swojego klienta zrobił to na własne ryzyko, w sytuacji gdy nie był do tego zobowiązany, a w majątku jakiegokolwiek podmiotu nie powstała żadna szkoda.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana prowadzi działalność gospodarczą przy pomocy męża albowiem jest na rencie. Ogólne pełnomocnictwo do prowadzenia firmy ma jej mąż W. L.. Nie posiadają własnych samochodów. Wykonanie transportów podzlecają innym firmom transportowym.

Dowód: zeznania pozwanej (01:16:16 – 01:18:11 minuta rozprawy z dnia

10.11.2021r. k. 140 akt)

(...) s.r.l. zleceniem nr (...) z dnia 4 lutego 2021r. zlecił pozwanej dedykowany transport ekspresowy z załadunkiem w dniu 8 lutego 2021r. o godzinie 11.00 w B. s.r.l. w B. we W. i rozładunkiem w dniu 9 lutego 2021r. o godzinie 7.00 we F. z zastrzeżeniem bezwzględnie obowiązującego terminu dostawy. Jako środek transportu wskazano ciągnik drogowy 6m, a opłatę za przewóz ustalono w kwocie 1.100 euro.

Dowód: zlecenie nr (...) z 4.02.2021r. z tłumaczeniem (k. 35 – 36 akt)

W dniu 4 lutego 2021r. pozwana zleciła powodowi przewóz ładunku samochodem o długości 6m z windą i paleciakiem, o wadze około 2,8 tony. Wynagrodzenie ustalono na kwotę 900 euro. Załadunek miał nastąpić w dniu 8 lutego 2021 r w godzinach od 8.00 do 13.00 w miejscowości B. we W. w firmie (...) s.r.l. a rozładunek w dniu 9 lutego 2021r. w godzinach od 6.00 do 7.00 we F.. W zleceniu zastrzeżono maksymalny czas rozładunku na godzinę 7.00 rano.

W punkcie 2.7 ogólnych warunków zlecenia wskazano, że niewykonanie lub nieprawidłowe wykonanie przedmiotowego zlecenia jest podstawą dla zleceniodawcy do nałożenia na zleceniobiorcę kary umownej w wysokości 100% przewoźnego. Zleceniodawca będzie miał prawo dochodzenia odszkodowania przewyższającego wysokość kary umownej. Strony uzgodniły, że opóźnienie w dostawie jest nieprawidłowym wykonaniem zlecenia, które uprawnia do nałożenia kary umownej. W przypadku podania na zleceniu konkretnej godziny załadunku, rozładunku, opóźnienie zleceniobiorcy skutkować będzie nałożeniem na niego kary umownej w wysokości 40 euro za każdą rozpoczętą godzinę opóźnienia aż do wysokości 100 % przewoźnego.

W punkcie 3.5 ogólnych warunków zlecenia wskazano, że przewoźnik zobowiązany jest do dotrzymywania terminów określonych w umowie przewozu, w szczególności terminów załadunku i rozładunku towaru, w punkcie 3.6, że pojazd podstawiony przez przewoźnika celem wykonania umowy przewozu winien być w bardzo dobrym stanie technicznym. W punkcie 3.14 zleceniobiorca został zobowiązany do informowania zleceniodawcy o ewentualnych problemach przy załadunku, rozładunku oraz wykonywanym transporcie pod rygorem kary umownej w wysokości 50% przewoźnego. Informacja powinna zostać przekazana w czasie 30 minut od zaistnienia zdarzenia. W przypadku przewidywanego opóźnienia w załadunku lub rozładunku towaru stosowna informacja przekazywana jest niezwłocznie po ujawnieniu przyczyn uzasadniających jej przekazanie. W punkcie 3.16 zleceniobiorca zobowiązał się do udostępnienia kontaktu z kierowcą. Brak możliwości kontaktu z kierowcą powyżej 1,5 godziny skutkuje nałożeniem na zleceniobiorcę kary umownej w wysokości 150 euro. Brak kontaktu uprawnia również zleceniodawcę do rozwiązania umowy w trybie natychmiastowym z wyłącznej winy zleceniobiorcy. Zleceniobiorca zobowiązany jest do pokrycia wszelkich kosztów powstałych po stronie zleceniodawcy na skutek rozwiązania umowy.

Dowód: zlecenie transportu nr (...) z 4.02.2021r. (k. 12 – 14 akt)

Ofertę wykonania przewozu umieściła na Giełdzie (...) pracownica pozwanej N. Z. (1). Ustalenia z powodem były pisemne. Wskazała na komunikatorze wynagrodzenie, godziny załadunku, daty. Transport miał być z W. do F. w Niemczech. Ładunek stanowił marmur dla klienta do budowy. Transport miał być rozładowany na budowie sklepu. Klient informował, że terminowe dostarczenie ładunku jest szczególnie istotne ponieważ na miejscu rozładunku będą czekały osoby, które od razu będą go używać na budowie. Zlecenie było od (...) s.r.l., firmy spedycyjnej z W.. Na miejscu załadunku była firma (...) s.r.l., która często zlecała transporty. Pozwana już wcześniej współpracowała z powodem i powód znał ogólne warunki umowy. Nie było potrzeby ich omawiać. Przewoźnik nie miał żadnych pytań co do warunków zlecenia. Wiedział, że rozładunek ma być o konkretnej godzinie. Trasa przejazdu nie była długa, było to około 600 km. Przedstawiciel powoda nie miał żadnych wątpliwości co do możliwości wykonania zlecenia.

W warunkach umowy N. Z. (2) zastrzegła konieczność dotrzymania terminu załadunku i rozładunku oraz „solo”, co oznacza zakaz doładowywania samochodu innym ładunkiem. Wskazała również konieczność odpowiedniego zabezpieczenia towaru. Towar miał mieć maksymalnie długość 6m. Ponadto auto miało być wyposażone w winde i paleciak do rozładunku. Kierowca miał być do pomocy przy rozładunku. Ważne było uzyskanie numeru telefonu do kierowcy, aby mieć z nim kontakt. Klient również tego oczekiwał. Powód miał jeszcze podać numer rejestracyjny pojazdu i numer telefonu kierowcy. Dostała te dane od powoda, ale potem okazało się że numer telefonu kierowcy był nieprawidłowy. Nie można było połączyć się z kierowcą. W dniu 8 lutego 2021r. po raz pierwszy napisała na komunikatorze do przedstawicielki powoda I. W.. Dowiedziała się wtedy, że kierowca ma jeszcze 200 km do miejsca załadunku. O 15.00 dowiedziała się, że towar jest załadowany. Nie było żadnych problemów na załadunku. Prosiła o (...) kierowcy, ale dowiedziała się, że jest zepsuty. Nie wiedziała jaką trasą przejeżdża. Klient wydzwaniał do niej co pół godziny pytając, gdzie jest towar. Od osoby, która zajmuje się nocną dyspozycją u powoda dostała sms – a o godzinie 1.00, że pojazd jest zepsuty i znajduje się w I.. O treści tej wiadomości powiadomiła klienta o godzinie 6.00 rano 9 lutego. Klient pytał, gdzie jest auto, domagał się zorganizowania przeładunku towaru lub naprawy auta. Chciał wysłać auto, które przeładuje towar, ale powód powiedział, że tego nie potrzebuje i że się tym zajmie. Nie było kontaktu z przewoźnikiem przez jakiś czas i klient pozwanej myślał, że towar jest uprowadzony. N. Z. (1) nie mogła przekazać mu dokładnego położenia auta ani wysłać zdjęć. Otrzymywała od powoda błędne informacje, które przekazywała klientowi. Po czasie okazało się, że auto jest nadal we W.. Klient informował, że mogą być nieprzyjemności z powodu opóźnienia transportu. Odbiorca i nadawca byli zdenerwowani, że auto nie dojechało na czas. Od klienta dostała maila od odbiorcy, w którym wyszczególnił koszty pracowników, którzy mieli zajmować się tym marmurem i koszty maszyny do rozładunku. Była to kwota 3.600 euro. Zestawienie tych kosztów sporządziła firma (...) – nadawca. Ostatecznie do 10 lutego otrzymała informację, że zostało wysłane auto, które przeładuje część towaru i drugie mniejsze auto. Po dwóch dniach udało się naprawić auto. Towar ostatecznie pojechał na dwóch autach, tym mniejszym i naprawionym. Klient pozwanej został obciążony kosztami z tytułu odszkodowania za opóźnienie i tą samą kwotą obciążył pozwaną, której przesłał fakturę wystawioną przez B., rozliczającą koszty. Powód nie uregulował należności wynikającej z obciążenia kwotą 3.600 euro. Pozwana zapłaciła tę kwotę firmie (...). Odszkodowanie było uzgodnione pomiędzy firmą (...). Wynikało to z maila, w którym wskazywano obciążenia za maszyny i pracowników. F. wysłał mailem do firmy (...) informację, jakie koszty wynikły z opóźnienia, że pracownicy nie pracowali i czekali za towarem. Musieli dostać zapłatę za dany dzień, budowa została opóźniona przez opóźnienie dostawy. Takie informacje dostała od klienta, od firmy (...) który obciążył pozwaną. Były rozmowy, aby podzielić się kosztami albo żeby prowadzić rozmowy o obniżeniu tych kosztów, ale bez skutku. Pozwana proponowała firmie (...) rabaty przy następnym transporcie, ale B. nie zgodziła się na to, bo był to kolejny transport opóźniony przez powoda w ciągu dwóch tygodni. Poprzedni transport nie wywołał żadnych kosztów ze względu na opóźnienie.

Dowód: zeznania świadka N. Z. (1) (00:09:20 – 00:59:18 minuta

rozprawy z dnia 10.11.2021r. k.137v – 139v akt), rozmowa N.

Z. z I. W. na komunikatorze (...) (k. 37 – 42 akt) oraz

poprzez wiadomości sms (k.43 – 59 akt), rozmowa N. Z. (1) z L.

P. z tłumaczeniem (k. 60 - 81 akt)

W liście przewozowym CMR wskazano jako nadawcę B. s.r.l. z B. we W. a odbiorcę S. L. we F. , Niemcy. W rubryce 16 jako przewoźnika wpisano (...) s.r.l. we W., a w rubryce 23 jako przewoźnika wskazano powoda. Data załadunku została wskazana na 8 lutego 2021r. a odbiór towaru został potwierdzony w rubryce 24 w dniu 11 lutego 2021r.

Dowód: międzynarodowy samochodowy list przewozowy CMR (k. 15 akt)

W dniu 12 lutego 2021r. B. s.r.l. w B. we W. wystawił wobec (...) s.r.l. w F. di S. we W. fakturę na kwotę 3.600 euro tytułem uzgodnionego odszkodowania za poniesione straty związane z opóźnieniem dostawy towaru i w konsekwencji zatrzymania robót na placu budowy w następstwie przewozu realizowanego w dniu 8 lutego 2021r. do F..

Dowód: faktura z 12.02.2021r.z tłumaczeniem (k. 86 – 87 akt)

W dniu 12 lutego 2021r. powód wystawił wobec pozwanej fakturę VAT nr (...) z tytułu usługi transportowej do zlecenia nr (...) na kwotę 1.107 euro, płatną przelewem w terminie 60 dni do dnia 13 kwietnia 2021r.

Dowód: faktura VAT nr (...) z 12.02.2021r. (k. 16 akt),dowód nadania

1.03.2021r (k. 17 akt), dowód doręczenia w dniu 2.03.2021r. (k. 18 akt)

W dniu 15 lutego 2021r. pozwana złożyła reklamację do zlecenia nr (...) z dnia 8 lutego 2021r. wskazując naruszenie punktów 2.7, 2.12, 3.1, 3.4, 3.5, 3.6, 3.14, 3.16, 3.21, 5.8 umowy. W piśmie wskazano, że wszelkie koszty zostaną scedowane na powoda i wezwano powoda do pisemnego ustosunkowania się do reklamacji.

Dowód: Reklamacja do zlecenia (k. 82 – 84 akt), dowód doręczenia (k. 85 akt)

W dniu 8 marca 2021r. (...) s.r.l. wystawił wobec pozwanej fakturę nr (...) tytułem uzgodnionego odszkodowania za poniesione straty w związku z opóźnieniem dostawy towaru i w konsekwencji zatrzymania robót na placu budowy w następstwie przewozu dokonanego w dniu 8 lutego 2021r. do F. na kwotę 3.600 euro.

Dowód: faktura nr (...) z dnia 8.03.2021r. z tłumaczeniem (k. 88 – 89 akt)

W dniu 8 marca 2021r. pozwana wystawiła wobec powoda Notę Księgową nr (...) H 1/3/2021 obciążając powoda kwotą 3.600 euro z tytułu nieprawidłowego wykonania zlecenia transportowego, wskazując naruszenia powołanych punktów zlecenia nr (...) z dnia 4 lutego 2021r.

Dowód: Nota księgowa nr (...)H 1/3/2021 z 8.03.2021r. (k. 91 akt), dowód

doręczenia (k. 92 akt)

W dniu 19 kwietnia 2021r. pozwana wezwał powoda do zapłaty należności wynikającej z Noty księgowej z 8 marca 2021r. z odsetkami.

Dowód: wezwanie do zapłaty z 19.04.2021r. (k. 93 akt), dowód doręczenia (k. 94

akt)

Pozwana jest od dwóch lat w stałej współpracy z włoską spółką (...) s.r.l., natomiast z powodem współpracuje okazjonalnie. W dniu 9 lutego 2021r. rano pozwana dowiedziała się o tym, że zepsuł się samochód powoda. Nie udało się jednak ustalić miejsca położenia auta, mimo wielokrotnego zwracania się do powoda o podanie tej informacji. Dopiero po dwóch dniach pozwana uzyskała wiadomość, że część towaru jest przeładowana, a część jedzie na autem, które udało się naprawić. Do rozładunku doszło 11 lutego 2021r. Klient nie miał zastrzeżeń co do towaru, nie był uszkodzony. Zastrzeżenia były co do opóźnienia transportu. (...) s.r.l. wysłał do pozwanej maila wskazującego jakie będą koszty wynikające z opóźnienia. M. ten zawierał dokument rozliczenia kosztów od klienta P., czyli firmy (...). Koszty te wynikały z wyceny kosztów dźwigu oraz czterech pracowników, którzy oczekiwali na miejscu rozładunku. Na fakturze było wyszczególnione jakie są koszty dźwigu, a jakie pracowników. Powód nie podejmował żadnych środków, jakie są dostępne w takich sytuacjach. Mógł skorzystać z assistance, mógł przewieźć auto na lawecie do warsztatu. Klient chciał podstawić swoje auto już w pierwszym dniu, ale pozwana nie mogła dowiedzieć się od powoda, gdzie jest to auto. Pozwana zapłaciła firmie (...) odszkodowanie w kwocie 3.600 euro.

Dowód: zeznania świadka W. L. (01:00:30 – 01:14:15

minuta rozprawy z dnia 10.11.2021r. k.139v – 140 akt)

Pełnomocnik powoda wezwał pozwaną do zapłaty mailem z dnia 7 maja 2021r., a następnie powód mailem z dnia 18 czerwca 2021r.

Dowód: wezwanie do zapłaty z 7.05.2021r. (k. 19 akt), mail z dnia 18.06.2021r. (k.

20 akt)

W dniu 19 maja 2021r. pozwana uiściła na rzecz (...) s.r.l.kwotę 3.600 euro z tytułu faktury (...) z 8.03.2021r.

Dowód: potwierdzenie transakcji z 19.05.2021r. (k. 90 akt)

W dniu 16 lipca 2021r. pozwana dokonała kompensaty wzajemnych należności i zobowiązań wobec powoda przedstawiając do potrącenia z Notą księgową (...) na kwotę 3.600 euro fakturę VAT (...) na kwotę 1.107 euro. Jednocześnie wezwała do zapłaty kwoty 2.493 euro stanowiącej różnicę w zobowiązaniach.

Dowód: Kompensata 6/7/2021 z 16.07.2021r. (k. 97 akt), dowód nadania (k. 98 akt),

dowód doręczenia (k. 99 akt)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie powołanych wyżej dokumentów, zeznań świadków N. Z. (2), W. L. i pozwanej.

Sąd zważył co następuje:

W niniejszej sprawie zastosowanie mają przepisy Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR), podpisanej w 1956r. w G. (Dz. U. Nr 49,poz.238 z 14 września 1962r.). Zgodnie z jej art. 1 ust.1 Konwencję stosuje się do wszelkiej umowy o zarobkowy przewóz drogowy towarów pojazdami, niezależnie od miejsca zamieszkania i przynależności państwowej stron, jeżeli miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsca przewidziane dla jej dostawy, stosownie do ich oznaczenia w umowie, znajdują się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się.

Stosowanie Konwencji jest niezależne od miejsca zamieszkania bądź siedziby stron umowy oraz ich przynależności państwowej. Jedynym warunkiem zastosowania postanowień CMR jest okoliczność, że przewóz odbywa się pomiędzy miejscami znajdującymi się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się. Z załączonych do pozwu dokumentów CMR wynika, że warunki te zostały spełnione w niniejszej sprawie.

Zgodnie z art. 3 Konwencji przewoźnik odpowiada, jak za swoje własne czynności i zaniechania, za czynności i zaniechania swoich pracowników i wszystkich innych osób, do których usług odwołuje się w celu wykonania przewozu, kiedy ci pracownicy lub te osoby działają w wykonaniu swych funkcji. Pozwana zawierając umowę z powodem nie zastrzegła, że działa jak spedytor, należy więc przyjąć, że doszło do umowy stron, w której pozwana, mająca status przewoźnika powierzyła w całości wykonanie przewozu powodowi. Przewoźnik, który powierza przewiezienie towaru innemu przewoźnikowi przyjmuje wobec niego rolę nadawcy przesyłki. Spoczywają na nim zatem wszystkie obowiązki, jakie Konwencja nakłada na nadawcę, i ponosi wobec podwykonawcy odpowiedzialność za wykonanie tych obowiązków.

Przewoźnik, który wypłaca odszkodowanie za szkodę spowodowaną działaniem jednej z osób wymienionych w art.3 CMR, nabywa roszczenie regresowe w stosunku do tej osoby. Roszczenie to obejmuje wszelkie szkody, jakie przewoźnik wyrządził osobie uprawnionej. Do odpowiedzialności tej nie mają natomiast zastosowania przepisy

art. 34-40 CMR zawierające postanowienia dotyczące przewozu wykonywanego przez kolejnych przewoźników na podstawie jednej umowy przewozu i jednego listu przewozowego (tzw. przewóz sukcesywny).

Dowodem zawarcia umowy przewozu jest list przewozowy. Postanowienie art. 9 CMR przewiduje, że w braku przeciwnego dowodu list przewozowy stanowi dowód zawarcia umowy, warunków umowy oraz przyjęcia towaru przez przewoźnika.

Strony zawarły w niniejszej sprawie pisemną umowę, nazywając ją zleceniem transportowym, w której szczegółowo określiły wzajemne obowiązki przy jej wykonaniu oraz kary umowne za niewykonanie lub nieprawidłowe wykonanie.

Pozwana obciążyła powoda karą umowną w oparciu o pkt 2.7 i 2.12 umowy, obciążając go kwotą 3.600 euro przekraczającą wysokość 100% przewoźnego, stanowiącą wszelkie koszty związane z niedotrzymaniem warunków zlecenia albowiem pozwany dopuszczając się opóźnienia nieprawidłowo wykonał umowę. Postępowanie dowodowe potwierdziło fakt opóźnienia w dostawie towaru wynoszące 48 godzin.

Powód podniósł nieważność kary umownej wynikającej z noty i zawartego w umowie postanowienia dopuszczającego karę umowną albowiem Konwencja całościowo reguluje kwestię odpowiedzialności stron z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy.

Zgodnie z art. 17 CMR przewoźnik odpowiada za całkowite lub częściowe zaginięcie towaru lub za jego uszkodzenie, które nastąpi w czasie pomiędzy przyjęciem towaru a jego wydaniem, jak również za opóźnienie dostawy.

Zgodnie z art. 23 ust.5 CMR w razie opóźnienia dostawy, jeżeli osoba uprawniona udowodni, że wynikła stąd dla niej szkoda, przewoźnik obowiązany jest zapłacić odszkodowanie, które nie może przewyższyć kwoty przewoźnego. W przypadku, gdyby strony nie ustaliły w umowie kary umownej odszkodowanie należne z art. 23 ust.5 CMR mogłoby pokryć szkodę rzeczywiście poniesioną (np. kary umowne za nieterminowe dostarczenie towaru kupującemu, wynagrodzenie ekipy rozładunkowej za świadczenie gotowości do pracy, która nie mogła być wykonana ze względu na nieprzybycie towaru w terminie, jak i utracone, a spodziewane korzyści).

Pozwana wykazała, że została obciążona odszkodowaniem w wysokości 3.600 euro z tytułu opóźnienia w dostawie towarów na zlecenie (...) s.r.l. Wykazała również, że takim samym odszkodowaniem został obciążony (...) s.r.l. przez nadawcę, który wskazał na uzgodnioną wysokość odszkodowania ze względu na poniesione koszty z tytułu opóźnienia dostawy przesyłki. Szkoda z tytułu opóźnienia została przez pozwaną wykazana. Trudno wymagać od pozwanej innego sposobu udowodnienia tej szkody.

Dodatkowym argumentem było zastrzeżenie w punkcie 2.7 umowy kary umownej z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania przez powoda (w tym opóźnienia w dostarczeniu towaru) do wysokości 100% przewoźnego.

Zdaniem Sądu nie ma przeszkód do zastrzeżenia w umowie kary umownej dla przewoźnika, ograniczonej do wysokości przewoźnego, za nienależyte wykonanie umowy – w tym opóźnienie w dostarczeniu towaru. Zgodnie z art. 483 § 1 kodeksu cywilnego można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna). W razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody (art. 484 § 1 k.c.) Ponadto zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów z 6 listopada 2003r. III CZP 61/03 (OSNC 2004, nr 5, poz.69), stanowiącej zasadę prawną, zastrzeżenie kary umownej na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania nie zwalnia dłużnika z obowiązku jej zapłaty w razie wykazania, że wierzyciel nie poniósł szkody.

Kwota przewoźnego stanowi górną granicę wysokości odszkodowania za szkodę spowodowaną opóźnieniem w przewozie inną niż szkoda w towarze. Oznacza to, że osoba uprawniona musi udowodnić rzeczywistą wysokość szkody, przynajmniej do wysokości przewoźnego. Konwencja nie zna bowiem zryczałtowanej formy odszkodowania za sam fakt opóźnienia.

„Konwencja CMR nie przewiduje żadnych sankcji za sam fakt opóźnienia w przewozie przesyłki. Dopiero w przypadku, gdy skutek opóźnienia w przewozie powstaje szkoda, przewoźnik zobowiązany jest do zapłaty odszkodowania obliczonego stosownie do przepisów art. 23 ust.5 CMR. Strony mogą jednak się umówić co do obowiązku zapłacenia kary umownej za sam fakt opóźnienia. Wysokość kary musi być jednak określona w treści umowy.” – teza VI do art. 19 Komentarza do przepisów o umowie przewozu i spedycji Kodeks cywilny- Prawo przewozowe – CMR W. G., K. W. Ośrodek Doradztwa i (...) Sp. z o.o. G. 2009, str.329.

Przepisy Konwencji mają w zasadzie charakter bezwzględnie obowiązujący, co w sposób wyraźny wynika z treści art. 41 CMR., zgodnie z którym nieważna jest i pozbawiona mocy każda klauzula, która pośrednio lub bezpośrednio naruszałaby postanowienia Konwencji. Nieważność takich klauzul nie pociąga za sobą nieważności pozostałych postanowień umowy. Zgodnie z Konwencją, dopiero w przypadku, gdy skutek opóźnienia w przewozie powstaje szkoda, przewoźnik zobowiązany jest do zapłaty odszkodowania obliczonego stosownie do przepisów art. 23 ust. 5 CMR. Przepis ten przewiduje ograniczenie wysokości odszkodowania obciążającego przewoźnika za szkodę spowodowaną opóźnieniem w przewozie do kwoty przewoźnego i ma zastosowanie do szkód innych niż w substancji towaru. Zdaniem sądu, nie stanowi naruszenia tego przepisu, gdy strony umówią się co do obowiązku zapłacenia kary umownej za samo nienależyte wykonanie umowy, w tym sam fakt opóźnienia. Wysokość kary musi być jednak określona w treści umowy.

Konwencja zasadniczo nie reguluje odpowiedzialności za inne szkody spowodowane niewykonaniem i nienależytym wykonaniem umowy przewozu. Nie oznacza to, że przewoźnik nie ponosi za nie odpowiedzialności. Podstawą odpowiedzialności są bowiem wówczas przepisy właściwego prawa krajowego (np. art.471 i następne K.c.).

Dochodzone przez powoda roszczenie wygasło więc wobec złożonego wobec niego oświadczenia o potrąceniu jego wierzytelności z wierzytelnością pozwanej objętą Notą księgową z 8 marca 2021r.

Zgodnie z art. 498 § 1 i 2 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelnością drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej.

W toku postępowania dowodowego ustalono, że na skutek działań powoda doszło do opóźnienia i narażenia pozwanej na konieczność pokrycia odszkodowania. Znalazło do odzwierciedlenie w fakturze VAT wystawionej wobec pozwanej przez jej zleceniodawcę. Pozwana ze względu na zawinione przez powoda opóźnienie poniosła koszty odszkodowania, którymi obciążył ją jej zleceniodawca.

Roszczenie powoda, jako nieistniejące podlegało więc oddaleniu.

O kosztach postępowania sąd orzekł na podstawie wynikającej z art. 98 k.p.c. zasady odpowiedzialności za wynik sprawy i obciążył nimi w całości powoda jako przegrywającego spór. Na koszty, które powód ma obowiązek zwrócić pozwanej złożyło się wynagrodzenie jej pełnomocnika ustalone w oparciu o § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 5 listopada 2015r. 1804) wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

sędzia Magdalena Berczyńska -Bruś